

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat

datum 6 juli 2023

Betreffende wetsvoorstel:

36274

Tijdelijke regels inzake de instelling van een Klimaatfonds (Tijdelijke wet Klimaatfonds)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 6 juli 2023 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: GroenLinks, Volt, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP en het CDA.

Tegen: PVV, SP, PvdD, FVD, JA21, Denk, BBB, Groep Van Haga, Lid Omtzigt en BIJ1.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Subamendement op amendement 17 (leden Grinwis en Bontenbal)

49 → **54** (Kröger en Thijssen) over het treffen van een voorziening voor het meebewegen met de doelen uit de Klimaatwet

Via dit voorstel wordt een voorziening in lijn met het eerdere amendement nr. 22 getroffen, waarbij dit als subamendement op het amendement onder nr. 17 wordt ingebracht om de samenloop met dat amendement te regelen.

Als het amendement en het subamendement worden aangenomen, komt als gevolg van die stukken artikel 2, tweede lid, aanhef, te luiden "Het fonds heeft als doel het faciliteren van maatregelen die bijdragen aan het terugdringen van emissies van broeikasgassen tot de niveaus, bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid, van de Klimaatwet, en bijdragen aan de transitie naar een klimaatneutrale energievoorziening, economie en samenleving door middel van het beschikbaar stellen van financiële middelen voor:".

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD en het CDA

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 6 juli 2023

blad 2

Artikel 2, tweede lid, aanhef

17 (Grinwis en Bontenbal) over een concretere en duidelijkere formulering van het overkoepelende doel van het Klimaatfonds

Dit amendement formuleert het voorgestelde overkoepelende doel van het Klimaatfonds concreter en duidelijker gericht op de inspanningen die Nederland heeft te leveren in het reduceren van de emissie van broeikasgassen en het realiseren van een transitie naar een energievoorziening, economie en samenleving met netto nul emissies. Het begrip klimaatneutraliteit, zoals gebruikt in dit amendement, sluit aan bij de Europese definitie waarbij uitgegaan wordt van het netto niet meer uitstoten van broeikasgassen, waarbij het zowel om directe emissies (scope 1), indirecte emissies van aangekochte energie (scope 2) als alle andere indirecte emissies in de waardeketen (scope 3) gaat. De voorgestelde formulering sluit daarmee tevens beter aan op de afspraken in het coalitieakkoord inzake het in te stellen "klimaat- en transitiefonds" en op de formulering in de Klimaatwet.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB

Artikel 2, tweede lid

Artikel 7

25 → **53** (Thijssen en Kröger) over beoordeling van uitgaven uit het fonds op basis van rechtvaardigheid en onafhankelijke advisering over rechtvaardige besteding van gelden uit het fonds

De klimaattransitie zal eerlijk zijn of zal niet zijn. Klimaatverandering bedreigt onze manier van leven. Om onze klimaatdoelen te halen is versnelling geboden. Tegelijkertijd is de klimaattransitie ingrijpend en mogen we de rechtvaardigheid van die transitie niet uit het oog verliezen. Er zijn immers meerdere wegen die naar Parijs leiden.

Nu is er nog te vaak te weinig aandacht voor de rechtvaardigheid van de klimaattransitie. Recent nog concludeerde de WRR dat rechtvaardigheid een prominentere en geïnstitutionaliseerde plek moet krijgen in de ontwikkeling van het klimaatbeleid, en dat dit een centrale overweging moet zijn in het opstellen van klimaatmaatregelen. De indieners zijn daarom van mening dat rechtvaardigheid ook expliciet moet worden opgenomen in de wetsdoelstelling. Het is daarom van belang dat de fondsbeheerder uitgaven uit het fonds expliciet beoordeelt op basis van rechtvaardigheid, ten minste op pakketniveau. Daarvoor zal het kabinet experts laten reflecteren op de sociaaleconomische gevolgen van het voorgestelde Meerjarenprogramma in lijn met de rechtvaardigheidsprincipes uit het WRR-rapport over klimaatrechtvaardigheid en deze reflectie de Kamer samen met het Meerjarenprogramma doen toekomen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, het CDA en BBB

Artikel 2, tweede lid

21 (Grinwis c.s.) over toevoeging van de doelen circulaire technieken en koolstofvastlegging in de gebouwde omgeving

Dit amendement verduidelijkt de doelen van het Klimaatfonds door er circulaire technieken (onderdeel b) en koolstofvastlegging in de gebouwde omgeving (onderdeel c) aan toe te voegen. Hiermee is duidelijk dat de beschikbare middelen uit het fonds ook aan deze doelen kunnen bijdragen.

Circulariteit is een logische aanvulling op technieken voor hernieuwbare energie en CO₂-besparing, omdat er via circulariteit CO₂ bespaard kan worden over de hele keten (inclusief

datum 6 juli 2023

blad 3

scope 3-emissies). Denk hierbij aan de maatregel circulaire plastic ketens uit het Aanvullend Klimaatpakket.

Biobased bouwen is daarnaast een essentiële stap naar een klimaatneutrale samenleving, omdat hiermee CO₂ langdurig in gebouwen kan worden opgeslagen én het gebruik van bouwmaterialen met een nadelige klimaatimpact wordt verminderd.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB

Toevoegen lid 4 aan artikel 3

32 → 33 → **34** (Stoffer en Boucke) over rekening houden met de gevolgen van het klimaatbeleid

De klimaat- en energietransitie is een complexe opgave, waarbij het niet alleen gaat om het reduceren van de CO₂-uitstoot, maar ook om het behouden van een betrouwbaar energiesysteem en het realiseren van een rechtvaardige en sociale transitie. Om te voorkomen dat bij het toetsen van de doelmatigheid en doeltreffendheid van klimaatuitgaven mede ten opzichte van de instrumenten normeren en beprijzen de gevolgen voor onder meer de draagkracht van huishoudens en ondernemers uit het oog verloren worden, stellen de indieners voor om vast te leggen dat bij het beoordelen van maatregelen op de uitvoerbaarheid, doeltreffendheid en doelmatigheid rekening gehouden moet worden met deze gevolgen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en JA21

De PvdD wordt geacht tegen amendement 34 te hebben gestemd

Toevoegen lid 4 aan artikel 3

52 (Kröger en Thijssen) over een voorhangprocedure voor een maatregel indien ten minste een derde deel van de Kamer hiertoe verzoekt

Dit amendement regelt dat wanneer (ten minste) een derde van de Eerste Kamer of de Tweede Kamer bij het Meerjarenprogramma hierom verzoekt, een voorhangprocedure wordt gestart rondom het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur of van een ministeriële regeling voor een maatregel die voor facilitering door het fonds in aanmerking komt.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, het CDA en BBB

Artikel 4, vierde lid

19 → 50 → **51** (Kröger en Thijssen) over het regelen dat fondsbeheerder en ontvangende departementen een motiveringsplicht hebben ten aanzien van de doelmatigheid van maatregelen

Mede gezien de omvang van het Klimaatfonds is het van groot belang dat de middelen uit het Klimaatfonds doelmatig worden besteed. Effecten kunnen worden bereikt door een beleidsmix van normeren, beprijzen of subsidiëren. Bij doelmatigheid gaat het om de mate waarin de prestaties en effecten van het klimaatbeleid tegen de laagst mogelijke inzet van (financiële) middelen en ongewenste neveneffecten worden bewerkstelligd.

Dit amendement regelt dat zowel fondsbeheerder als ontvangende departementen een motiveringsplicht hebben wat betreft doelmatigheid van de regelingen gefinancierd door

datum 6 juli 2023

blad 4

het Klimaatfonds in samenhang met de integrale beleidsmix, zoals ook in het onderzoeksrapport van de wetgevingsrapporteurs voor het wetsvoorstel Tijdelijke wet Klimaatfonds wordt aanbevolen. Aangezien er verschillende soorten financieringsinstrumenten zijn dient ook, wanneer wordt gekozen voor een financieringsinstrument, gemotiveerd te worden waarom voor een specifiek financieringsinstrument wordt gekozen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, het CDA en JA21

Artikel 4, vierde lid

Artikel 6

23 → **36** (Erkens en Van der Plas) over een jaarlijkse toets op de uitvoerbaarheid van de lopende beleidsmaatregelen die gefinancierd worden met het fonds

Met dit amendement wordt er een jaarlijkse toets gedaan op de uitvoerbaarheid van de lopende beleidsmaatregelen die gefinancierd worden met dit fonds. Deze jaarlijkse toets wordt door een externe partij uitgevoerd. In deze jaarlijkse toets wordt ingegaan op de vraag of de maatregel efficiënt wordt uitgevoerd en of er voldaan wordt aan alle randvoorwaarden. We zien immers in de praktijk dat bijvoorbeeld het elektriciteitsnet, trage vergunningsverlening en procedures, en tekorten op de arbeidsmarkt kunnen leiden tot minder resultaat dan verwacht. In de toets worden vervolgens aanbevelingen gedaan hoe de randvoorwaarden van een beleidsmaatregel versterkt kunnen worden. Het gaat hierbij dus expliciet om het verbeteren van de uitvoering van bestaand beleid. De regering zal in het meerjarenprogramma klimaat vervolgens jaarlijks ingaan op de opvolging van de aanbevelingen die gedaan worden op het vlak van de uitvoering.

Aangenomen. Voor: GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en Groep Van Haga

Artikel 6

13 (Boucke en Kröger) over het terugvloeien van niet uitgegeven gelden

Het Klimaatfonds is vormgegeven als overhevelingsfonds, wat betekent dat middelen vanuit de fondsbeheerder, EZK, worden overmaakt naar de uitvoerende departementen. Het kan zijn dat de departementen het toegekende budget niet opmaken aan de doelen van het fonds, bijvoorbeeld omdat de kosten te hoog werden ingeschat. Als die middelen op betreffende begroting blijven staan terwijl ze niet nodig zijn, kan dat ertoe leiden dat de middelen ingezet worden voor andere doeleinden, bijvoorbeeld het dekken van tegenvallers op betreffende begroting. Dit is een onwenselijke situatie. Dit amendement regelt dat niet bestede middelen die oorspronkelijk uit het Klimaatfonds zijn overgeheveld, terugvloeien naar het Klimaatfonds en dus niet vrij beschikbaar komen op de departementale begrotingen. Om te voorkomen dat de middelen te vroeg worden teruggehaald, wordt de fondsbeheerder hiervoor samen met de Minister van het ontvangende departement verantwoordelijk gemaakt.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en Groep Van Haga

datum 6 juli 2023

blad 5

Artikel 7

14 → **35** (Boucke en Kröger) over het verplicht inwinnen van onafhankelijk advies

Met dit amendement wordt geregeld dat de fondsbeheerder (de minister voor Klimaat en Energie) altijd onafhankelijk advies inwint bij de totstandkoming van het meerjarenprogramma klimaat en energie en bij het doen van uitgaven ten laste van het fonds. Met het wetsvoorstel is dit nog optioneel. Een onafhankelijk advies bij het meerjarenprogramma en uitgaven ten laste van het fonds zorgt voor een betere waarborg van doelmatige en doeltreffende bestedingen uit het Klimaatfonds. Het is niet nodig om bij wet vast te leggen wie de advisering zal doen. In de praktijk zal het PBL de meest voor de hand liggende optie zijn.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel 2, tweede lid

22 (Kröger en Thijssen) over het meebewegen van het Klimaatfonds met de doelen uit de Klimaatwet

Dit amendement regelt dat het Klimaatfonds meebeweegt met de doelen uit de Klimaatwet, ook wanneer die in de toekomst worden aangescherpt. Hoewel de Klimaatwet slechts betrekking heeft op het Europees deel van Nederland, wordt het met dit amendement niet onmogelijk gemaakt om vanuit het Klimaatfonds ook uitgaven te doen in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

Ingetrokken.

Toevoegen leden 4, 5 en 6 aan artikel 3

Toevoegen lid 5 aan artikel 4

31 (Kröger en Thijssen) over het opnemen van eisen over een klimaatneutrale bedrijfsvoering en terugbetaling in geval winst wordt gemaakt

Van bedrijven die vanuit het Klimaatfonds subsidie ontvangen, is redelijkerwijs te verwachten dat zij een duurzaam en toekomstbestendig verdienmodel hebben, ook in een klimaatneutrale economie. Is dat niet het geval, en zijn deze bedrijven niet toekomstbestendig, dan zijn de uitgaven vanuit het Klimaatfonds waarmee bedrijven worden gesubsidieerd niet nuttig voor de lange termijn.

Dit amendement regelt dat bij een maatregel waarbij financiële middelen aan bedrijven beschikbaar worden gesteld die door het Klimaatfonds wordt gefaciliteerd, eisen worden opgenomen over een klimaatneutrale bedrijfsvoering. Dit houdt in dat bedrijven die subsidies ontvangen de verplichting hebben om een plan voor te leggen om klimaatneutraal te gaan produceren - in overeenstemming met de doelen uit de Klimaatwet en internationale verplichtingen aangaande scope 1, 2, 3, waaronder de OESO-richtlijnen. Aangezien het EU-ETS tot nul emissies in 2040 leidt, dienen ETS-bedrijven een plan voor te leggen hoe zij in 2040 klimaatneutraal zijn. Deze eisen worden per algemene maatregel van bestuur nader ingevuld. Het midden- en kleinbedrijf is uitgezonderd van deze verplichtingen.

Wanneer deze doelstellingen niet worden gehaald, dienen bedrijven die zijn gesubsidieerd vanuit het Klimaatfonds deze subsidies terug te betalen.

Aangezien het Klimaatfonds bedrijven met miljarden aan publieke middelen subsidieert, is het ook redelijk dat de maatschappij meeprofitteert wanneer bedrijven winst maken als gevolg van deze subsidie. Dit amendement regelt daarom tevens dat er een vorm van

datum 6 juli 2023

blad 6

maatschappelijke winstdeling is als bedrijven inderdaad omgeschakeld zijn naar een klimaatneutraal verdienmodel. Dit kan bijvoorbeeld door contracts for difference, een revolverend fonds, door als voorwaarde te stellen dat omwonenden kunnen meeprofiteren of door aandelen te nemen als overheid. Directe subsidies zonder eisen rondom winstdeling kunnen pas worden gefaciliteerd door het Klimaatfonds bij een zware en goed onderbouwde motivatie, bijvoorbeeld wanneer onomstotelijk is aangetoond dat een bepaalde randvoorwaarde voor het klimaatbeleid hierdoor niet wordt gerealiseerd. De nadere regels hiervoor worden vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur.

Ingetrokken.

Toevoegen lid 4 aan artikel 3

24 (Thijssen en Kröger) over besteding van ten minste 33% van het fonds aan verduurzaming van de gebouwde omgeving

De klimaattransitie moet iedereen kunnen meemaken. Zowel voor draagvlak als rechtvaardigheid is het essentieel dat huishoudens worden ondersteund om mee te kunnen doen. Toch gaat nu het overgrote deel van het fonds naar bedrijven, en maar een beperkt deel richting burgers.

Het isoleren van woningen is niet alleen goed voor het klimaat; het is ook goed voor de portemonnee en het comfort van bewoners en voor de strijd tegen energiearmoede, en het maakt Nederland minder afhankelijk van dubieuze regimes doordat we met z'n allen minder energie gaan verbruiken. Isolatie is dan ook bij uitstek een middel waarbij klimaatbeleid ook sociaal beleid kan zijn. Wat de indieners betreft wordt daarom ten minste 33% van het fonds besteed aan verduurzaming van de gebouwde omgeving (oftewel, bestedingsdoel C, zoals omschreven in artikel 2, tweede lid, onderdeel c).

Ingetrokken.

Artikel 2, tweede lid

Toevoegen lid 4 aan artikel 3

18 (Plas) over toevoeging van klimaatadaptatie als doel en het besteden van ten minste de helft van de beschikbare financiële middelen aan maatregelen voor dit doel

Ondanks al onze inspanningen om klimaatverandering tegen te gaan, biedt de Nederlandse inzet geen enkele garantie dat hiermee de stijging van de zeespiegel en de toename van uitzonderlijke weersverschijnselen wordt voorkomen. Dit omdat Nederland niet kan bepalen wat de rest van de wereld wel en niet kan, wil en gaat doen om klimaatverandering tegen te gaan of te beperken. Onze bijdrage hierin is gering. De zeespiegel houdt geen rekening met de inspanning van een individueel land en zal zich daar ook niet lokaal aan aanpassen. Vanuit realisme en onze verantwoordelijkheid voor de veiligheid van onze bevolking, kiezen we voor een tweesporenbeleid: klimaatverandering bestrijden en onze bevolking beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Verworpen. Voor: Lid Gündoğan, BBB en JA21

Het Lid Gündoğan wordt geacht tegen amendement 18 te hebben gestemd.

Toevoegen onderdeel D aan artikel 2, tweede lid

26 →48 (Teunissen) over toevoeging van het verminderen van het totale energieverbruik aan de bestedingsdoelen van het Klimaatfonds

Dit amendement regelt dat het verminderen van het totale energieverbruik wordt toegevoegd aan de bestedingsdoelen van het Klimaatfonds. In de instellingswet wordt nu gestuurd op het stimuleren van de implementatie van technieken voor energie-efficiëntie in het bedrijfsleven en de gebouwde omgeving. Maar een hogere energie-efficiëntie betekent

datum 6 juli 2023

blad 7

slechts dat er minder energie wordt verbruikt voor hetzelfde resultaat. Bovendien kan het verminderen van het totale energieverbruik ook op een andere manier worden bereikt dan met technieken in het bedrijfsleven en de gebouwde omgeving. Er kan bijvoorbeeld worden afgezien van bepaalde activiteiten of productieprocessen

Verworpen. Voor: GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt en de ChristenUnie

Invoegen onderdeel ba in artikel 3, derde lid, na onderdeel b

11 (Futselaar) over toevoegen van het doel dat de gelden die beschikbaar zijn vanuit het Klimaatfonds klimaatrechtvaardig zijn

Dit amendement voegt het noodzakelijke doel toe dat de gelden die beschikbaar zijn vanuit het Klimaatfonds klimaatrechtvaardig zijn. Een rechtvaardige manier van kosten en baten wordt uitgebreid bepleit als beleidsdoel door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en kwam ook als belangrijke pijler naar voren uit de klimaatraadpleging van de TU Delft. Dit amendement voegt een extra toetssteen toe voor het toekennen van subsidies uit het Klimaatfonds. Deze uitgaven worden opgebracht door de belastingbetaler en die heeft helder aangegeven dat beschermen van lagere inkomens en het adagium dat de vervuiler betaalt kern van het beleid moet zijn. Met dit amendement wordt dat geregeld.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD en BBB

Invoegen onderdelen ba, bb, bc en bd in artikel 3, derde lid

27 (Teunissen) over het opnemen van biodiversiteit, volksgezondheid, de circulaire economie en een sociale en rechtvaardige klimaattransitie als toetsingscriteria

Dit amendement beoogt de klimaattransitie integraal aan te pakken. Door biodiversiteit, volksgezondheid, de circulaire economie en een sociale en rechtvaardige klimaattransitie als toetsingscriteria in het Klimaatfonds op te nemen, wordt voorkomen dat het geld uit het fonds aan maatregelen wordt uitgegeven die weliswaar een positief effect kunnen hebben op één van de doelen, maar een negatief effect op andere maatschappelijke doelen. Op dit moment wordt met het Klimaatfonds uitsluitend gestuurd op een transitie naar een ander energiesysteem. Een integrale aanpak is noodzakelijk om de uitgave van zoveel belastinggeld te kunnen rechtvaardigen.

Verworpen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA en de PvdD

Toevoegen lid 4 aan artikel 3

12 (Futselaar) over het terugbetalen van financiële middelen bij winst

Dit amendement regelt dat subsidie die via het Klimaatfonds wordt verstrekt aan private ondernemingen de vorm van een renteloze lening krijgt, die wordt terugbetaald als de subsidie rendement oplevert. Het Klimaatfonds heeft deels tot doel om nieuwe energievormen te bevorderen en daarvoor is belastinggeld een motor voor de start van investeringen of voor de zogenaamde «onrendabele top». Dit amendement komt voort uit de gedachte dat de deelnemende staat geen belastinggeld weggeeft als de investeringen leiden tot winstgevende producten en/of productie. Wel staat zij garant voor als de investeringen niet leiden tot winst.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, DENK, de PvdA en de PvdD

datum 6 juli 2023

blad 8

Toevoegen leden 4 en 5 aan artikel 3

8 → 16 → 20 → **30** (Boutkan en Dassen) over het voor het toekennen van subsidie van bedrijven vereisen van een plan voor het bereiken van klimaatneutraliteit

Het PBL benadrukt in de reflectie op het Klimaatfonds het belang van 'een plan om klimaatneutraal te gaan produceren' als voorwaarde bij subsidietoekenning. Dit amendement ziet toe dat bij het toekennen van subsidie bedrijven een duidelijk plan moeten neerleggen hoe ze verwachten klimaatneutraal te worden en op welke termijn. Dit kan bijvoorbeeld worden vastgelegd in een bindende maatwerkafspraken. Aan de hand van zo'n plan kan worden gezien hoe de gevraagde subsidie past binnen het toewerken naar een klimaatneutrale economie in 2050. Hierbij wordt expliciet het midden en klein bedrijf uitgezonderd.

Daarmee worden een aantal artikelen, waarbij er vooral subsidie wordt uitgekeerd aan grote ondernemingen, expliciet de discussie opgeworpen hoe deze subsidie zorgt dat dit goed besteed geld is in aanloop naar de klimaat neutrale economie.

Een duidelijk voorbeeld wordt gegeven in de memorie van toelichting bij artikel 2, tweede lid in onderdeel b: "Onder «het stimuleren van de implementatie van technieken voor energie-efficiëntie en stimuleren van toepassing van hernieuwbare energie en overige broeikasgas-reducerende technieken en maatregelen in het bedrijfsleven» worden in eerste instantie bindende maatwerkafspraken met de industrie verstaan, indicatief voor 3 miljard euro." Op dit moment is er geen afbouwpad naar klimaatneutraliteit gewaarborgd in het fonds en is er slechts sprake van een interpretatie van bindende maatwerkafspraken met de industrie.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD en Lid Gündoğan

Toevoegen lid 4 aan artikel 3

28 → **47** (Teunissen en Van Raan) over het voorkomen dat de inzet van houtige biomassa gesubsidieerd kan worden vanuit het Klimaatfonds

Dit amendement voorkomt dat de inzet van houtige biomassa gesubsidieerd kan worden vanuit het Klimaatfonds. De inzet van houtige biomassa is niet duurzaam. Houtige biomassa is niet CO₂-neutraal en het certificeringssysteem voor duurzame winning is niet waterdicht. Hierdoor zijn er onaanvaardbare risico's voor de natuur, die zich volgens onderzoek van o.a. SOMO ook al gemanifesteerd hebben. Daarnaast zorgt een opschaling van de inzet van het houtige biomassa voor extra druk op landgebruik. Natuurlijke bossen met oude bomen – die een bron van biodiversiteit zijn en onze natuurlijke CO₂-opslagen vormen – moeten plaatsmaken voor productiebossen die niet dezelfde kwaliteiten hebben. Ook moet er door de toenemende vraag naar productiebossen voor de winning van houtige biomassa landbouwgrond geofferd worden, terwijl die landbouwgrond juist nodig is voor de voedselzekerheid in de toekomst.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Omtzigt, JA21, de PVV en Groep Van Haga

Toevoegen lid 5 aan artikel 4

Artikel 6

10 (Futselaar) over het terugvloeien of terugbetalen van geld dat niet of onrechtmatig is uitgegeven

Dit amendement maakt mogelijk dat geld uit het Klimaatfonds terugvloeit of terugbetaald wordt van een departementale begroting als het geld niet wordt uitgegeven of als de uitgaven onrechtmatig zijn gedaan dat deze worden terugbetaald aan het fonds. Indiener is

datum 6 juli 2023

blad 9

van mening dat het fonds geen pinautomaat moet worden voor reguliere departementale uitgaven of voor zaken die niet bijdragen aan de doelen van het Klimaatfonds. Daarom dient er een mogelijkheid te zijn om geld dat na toekenning toch onnodig blijkt of niet goed wordt uitgegeven terugkomt naar het fonds. Op deze wijze kan de Minister voor Klimaat met een steviger mandaat – namelijk met een sanctie – toezicht houden op het geld uit het fonds.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, BBB, JA21 en Groep Van Haga

Toevoegen lid 5 aan artikel 4

15 → 29 (Boutkan en Dassen) over het verschaffen van inzicht in de communicatie die heeft plaatsgevonden met bedrijven en non-gouvernementele organisaties

Het huidige regeringsbeleid met betrekking tot het registreren van maatschappelijke belangenvertegenwoordiging bestaat uit het openbare van de agenda's van bewindspersonen en het toevoegen van een lobbyparagraaf bij wetsvoorstellen en grote beleidsplannen. De verantwoordelijkheid voor deze registratie ligt bij de afzonderlijke bewindspersonen en is daarom wisselend in kwaliteit en maakt niet helder inzichtelijk wie op welk moment met de regering gesproken heeft, wat het doel daarvan was en welke afweging de betreffende bewindspersoon vervolgens heeft gemaakt om tot beleidskeuzes te komen. Dit amendement regelt dat bij de toekenning van gelden uit het Klimaatfonds door de minister duidelijk is welke communicatie heeft plaats gevonden en met welke actoren. Het doel hiervan is om zicht te krijgen op de betrokken partijen. In de beslisnota's wordt daarnaast duidelijk op grond van welke overwegingen keuzes zijn gemaakt tot uitgaven in het fonds. Dit amendement draagt in deze combinatie bij aan een evenwichtige besteding van de middelen uit het klimaatfonds waarbij alle maatschappelijke belangen worden meegewogen, en een verhoogde kwaliteit van publieke besluitvorming.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, BBB, JA21 en FVD

Invoegen artikel 6a na artikel 6

9 (Futselaar) over het openbaar toegankelijk maken van met de financiële middelen ontwikkelde kennis

Dit amendement beoogt dat kennis die wordt ontwikkeld met financiering vanuit het Klimaatfonds beschikbaar moet zijn of beschikbaar moet worden gesteld aan derden. De middelen via het Klimaatfonds worden opgebracht door de belastingbetaler en indiener hecht eraan dat die investering niet moet leiden tot exclusieve privaat rendement.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, BBB en FVD

datum 6 juli 2023

blad 10

Moties

46 (Grinwis en Van der Plas) over het stimuleren van het ontwikkelen en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en Groep Van Haga

45 (Grinwis en Stoffer) over in het Meerjarenprogramma Klimaatfonds inzetten op synergie tussen alle ingezette relevante sporen, programma's en financiële arrangementen

Aangenomen. Voor: , GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en JA21

44 (Kröger en Thijssen) over de maatschappij laten meeprofiteren van een deel van de profijten van het bedrijfsleven die voortvloeien uit de middelen van het Klimaatfonds

Aangehouden

43 → ? (Kröger en Thijssen) over een verplicht afbouwpad voor bedrijven naar klimaatneutraliteit in lijn met de doelen uit de Klimaatwet

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD en het CDA

42 (Thijssen en Kröger) over een commissie van experts laten reflecteren op de sociaal-economische gevolgen van het meerjarenprogramma 2024

Aangehouden

41 → ? → ? (Thijssen en Kröger) over voorstellen doen om de verdeling tussen huishoudens en bedrijven eerlijker te maken

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD en het CDA

40 (Teunissen) over in het Belastingplan 2024 een wettelijke basis creëren voor een bijdrage van grote vervuilers aan het Klimaatfonds

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan en Lid Omtzigt

39 (Futselaar) over geen subsidiëring van waterstof tot helder is hoe de regering de aanbevelingen over publieke-private samenwerking uit "Groningers boven gas" waarborgt

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD en Lid Omtzigt

38 (Boucke) over de beheerder van het Klimaatfonds blijven betrekken bij de uitwerking van toegekende maatregelen

Overgenomen

37 (Erkens en Boucke) over monitoren waar burgers en bedrijven tegen aanlopen bij het indienen van een subsidieaanvraag

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB